

Halloween

Contributed by Amina Olander Lap
Monday, 01 January 2001
Last Updated Friday, 15 September 2006

Indhold:

- Samhain.
- Bondetraditioner i Danmark.
- Samhain og kristendommen.
- Halloween i vores tid.
- Los Dias De Los Muertos.
- Hvilken betydning har Halloween i satanisk sammenhæng?
- Min holdning.
- Livet og Døden.
- Min første Halloween.

Halloween, som vi kender det i dag, er en blanding af mange forskellige traditioner, hvoraf de fleste er af nyere dato. Den danske Halloween tradition startede først rigtigt i 1999, og da var inspirationen forskellige amerikanske TV serier som f.eks. Beverly Hills 90210.

Ordet Halloween kommer fra engelsk, og er en sammentrækning af "All Hallows Evening" ("hallowed" = "holy" = "saint"). Hvis vi se nærmere på traditionens rødder, finder vi festens oprindelse i kelternes Samhain (udtales SOW-in" i Irland og SOW-eeen i Wales). Desuden er traditionerne influeret af romernes "Pomona dag", Mexicanernes "Los Dias De Los Muertos" og de kristnes "alle helgenes dag" og "alle sjæles dag". Samhain Nogle kilder har hævdet, at Samhain (også kaldet Samain) hentyder til en keltiske dødsgud af samme navn, men det er blevet påvist, at kelterne ikke havde en sådan gud. Ordet Samhain betyder "Summer's End" (sommerens slutning), og det er her vi skal finde festens betydning. Ved Samhain var høsten i hus, kvæget vente hjem efter sommerens græsning, og man slagtede det overskydende kvæg, som ikke skulle overvintre til næste år. Den lyse tid var forbi, og den mørke tid begyndte. I mange keltiske traditioner var det samtidig tidspunktet, hvor man fejrer slutningen af det gamle år, og begyndelsen af det nye. At kelternes nytår lå på dette tidspunkt, i stedet for f.eks. omkring vintersolhverv, bunder formentlig i, at kvægbruget oprindeligt var det vigtigste erhverv. I følge nogle traditioner starter det nye år først d. 2. november, og den mellemliggende tid var en slags ikke-eksisterende tidsrum ("the time which is no time"). Det var anset for er en magisk og farlig periode, som blev brugt til at spå om det kommende år. Datoen for Samhain varierer lidt fra kilde til kilde, men de flest opgiver festen til at begynde 31. oktober og slutte 1. november. Festes fokus var et stort bål, som blev lavet i hver landsby. Alle ildstederne i husene blev slukket, og efter festen tændte folk deres ildsteder igen med gløder fra det store fælles bål.

Ved Samhain mente man, at "sløret" mellem de forskellige verdener blev tyndere. De døde vandrede på jorden, og også ånderne (Sidhe, udtales shee) og feerne havde lettere ved at nå vores verden. Man holdt nogen steder en fest ("Fleadh nan Mairbh") for at velkomme de døde, og opnå deres gunst i det kommende år, og denne fest sættes også i forbindelse med Samhain. Nogle steder satte man mælk og brød ud, eller dækkede op ved bordet, så forfædrene kunne deltage familiens måltid. For at holde de onde ånder væk, udhulede man roer til lamper og satte lys i dem. Ideen med græskarlamper opstod først senere i USA. Man havde ikke græskar i Europa, men opdagede hurtigt, at de var lettere at udhule. Ikke kun grænserne imellem verdenerne blev tyndere, men også de sociale strukturer blev opløst. Drengene klædte sig i pigetøj, piger i drengetøj, og man lavede løjer med hinanden og de ældre. Unge drenge gik fra hus til hus og bad om små gaver i form af brød og mælk, eller de bad om brænde, som de så brugte til at lave små bål af. Nogle steder tændte hver familie et bål, som så blev som spådomskilde. Når bålet var brændt ned, mærkede hvert familiemedlem en sten, som de så satte i bålet. Næste dag så, om nogen af stenene i nattens løb var væltet, eller var blevet flyttet. Hvis en sten ikke stod som den var blevet forladt aftenen før, var det tegn på, at ejeren af stenen ville dø inden næste nytår.

Bondetraditioner i Danmark

I Danmark har der været bondetraditioner i forbindelse med jul og nytår, som minder om nogle af de skikke, vi finder i forbindelse med Samhain. I 1800'erne lavede man nogle gange lamper af kålrabier, satte en tændt lysestump i dem, og placerede dem rundt omkring, hvor de kunne skræmme folk med deres uhyggelige ansigter, eller man bar rundt med dem, og holdt dem op foran folks vinduer.

Samhain og kristendommen

Da kristendommen kom til, blandede den sig med den gamle Samhain tradition, og man søgte at erstatte Samhain med "alle helgenes dag" og "alle sjæles dag". Desuden betød kristendommens mistro over for de gamle skikke og traditioner, at kristendommen satte dæmoner, hekse og sorte katte i forbindelse med den oprindelige tro. Selv i dag er der mange kristne, der er imod Halloween, og som aktivt forsøger at stoppe børn og unge i at deltage i festlighederne, blandt andet ved at forøge at forhindre Halloweenfester på skolerne. De opfatter nemlig festen som en "ond satanisk helligdag". Der har været mange kristne påstande om, hvad satanister og hedninge skulle finde på til Halloween, men disse påstande har som sædvanlig ikke meget med virkeligheden at gøre. Til den kristne allehelgenaften har det i nogen lande været tradition, at spise kold mad for at "svale sjælene i helvede". En anden tradition var at spise grød, særligt hirsegrod, ud fra den ide at nu flere korn man spiste, jo flere sjæle reddede man.

Halloween i vores tid Samhain kom til USA med irske immigranter efter 1840, og det var her, Halloween som vi kender den, opstod. I 1920'erne var Halloweenløjer blevet en måde hvorpå de fattige unge kom af med nogen af deres aggressioner, og løjerne udviklede sig til vold og hærværk. Derfor gik blandt andet spejderbevægelsen ind og arrangerede mere afdæmpede og fredelige aktiviteter. Det var dette, der formede vores dages tradition med Halloween fester og "trick or treat", hvor børnene klæder sig ud, og går fra hus til hus og beder om slik. Selv om "trick or treat" ikke direkte kan føres tilbage til Samhain, så har det dog stadig lighed med ældre traditioner. Man kan endnu se ligheden med de offergaver, som blev sat ud til de vandrende ånder, med ønske om held i det kommende år. Los Dias De Los Muertos

I Mexico fejres Los Dias De Los Muertos, de dødes dage, som er i familie med Halloween. Festen ligger 1. – 2. november, hvilket er samtidigt med de kristnes ”alle helgenes dag” og ”alle sjæles dag”. Folk klæder sig ud, og man fremstiller og spiser slik og brød, som er formet som kranier, kister og lignende. Man husker på dem, man har mistet, men glæder sig over minderne og fester, i stedet for at sørge. I hjemmene stilles borde med offergaver og billeder af de afdøde, og der tændes lys der brænder hele natten. Dagen efter tager man ud og rydder op på forfædrenes grave, hvorefter man lægger gaver bestående af blomster og mad på dem. Nogen tager guitarer eller radioer med, og der festes på gravene hele natten. Hvilken betydning har Halloween i satanisk sammenhæng? Et kort svar ville være: ”Ingen”. Halloween er en af de dage, som traditionelt udråbes som en satanisk helligdag af de kristne. Der er mange hedenske helligdage, som af de kristne regnes som sataniske, og da Halloween desuden af de kristne bliver forbundet med hekse og onde ånder, så er det ikke mærkeligt, at de er særligt optagede af denne dag. I realiteten er dagen dog knyttet til landbrugssamfundet og mange af de skikke, som man finder her. Man fejrer høsten og nytåret, man styrker fællesskabet, og man mindes de døde. Dele af den keltiske kultur har rødder tilbage til de mørke doktriner, hvor også satanismen har sine rødder (Se tekster om ”The Dark Doctrines” på Hr. Vads side). Disse er traditioner er lagt ældre i Europa end kristendommen, og har ikke har noget at gøre med denne. Historier om udøverne af disse traditioner smeltede i følge nogen kilder ind i de keltiske myter, og blev til historier om feer og ånder. Da den Samhain tradition som beskrives ovenfor, for det første indeholder ideen om disse ”ånder” som nogen, der lever uden for deres egen verden, og da tilbedelsen af en solgud anses for det vigtigste (de sætter det mandlige Yang over det kvindelige Yin), så må man formode, at traditionen ikke direkte har noget at gøre med sataniske traditioner. På den anden side er det også muligt, at de overleveringer vi har, er blevet forvansket igennem tiden. Overleveringerne om mange andre kulturer blevet farvet af, at det har været kristne, der nedskrev dem. Indenfor den moderne satanismen er ”helligdage” defineret meget løst, og den dag, som der er flest, der er enige om at gøre noget særligt ud af, er den enkelt persons fødselsdag. Men end ikke denne dag er det alle der fejrer. Om folk fejrer helligdage er en personligt sag, og hvordan de gør det, er meget varierende. Min holdning

Personligt føler jeg, at man mister noget, hvis man helt vælger alle specielle festdage fra. Det er ikke kun indenfor religionerne, vi finder den slags specielle dage, men også f.eks. hos nationer, som fejrer uafhængighedsdag, grundlovsdag eller lignende. Den slags dage markerer ting og begivenheder, man finder vigtige, og de skaber fællesskab omkring dem. De er med til at definere folk som en gruppe med specielle værdier. Man kan snakke meget om, at satanisme er en individuel religion, hvor man ser ned på fællesskab med masserne, men realiteten er, at satanister selvfølgelig også har ligesindede venner, at de får kæresten og danner familier, og at de får børn. Og inden for denne gruppe af familie og venner vil der selvfølgelig også opstå et fællesskab, som er værd at styrke og fejre. Den moderne satanisme har som sagt rødder tilbage ældre traditioner, men de færreste moderne satanister har en egentlig kultur. Dette kommer blandet andet af, at de færreste forsøger at undersøge deres filosofis rødder. Desuden er de som ikke-generationelle satanister opvokset i en kristen kultur, hvilket bevirker, at de kun har den kristne kultur som udgangspunkt. Religion er noget man kan vælge til eller fra, men det samme gælder ikke kultur. Man kan ikke vælge kultur fra, men kan højst erstatte den med en anden. Desværre sker der ofte det, at folk vælger kristne traditioner fra, og f.eks. undlader at fejre jul, men de færreste erstatter disse dage med nye festdage, eller andre af de aspekter, som findes i en alternativ kultur. Særligt når man får børn, opdager man hvad dette betyder. Det kan være vanskeligt at forklare børnene om ens filosofi, og de vil nok have lettere ved at se de ting, man vælger fra, end de ting som man vælger til. Hvis man f.eks. vælger ikke at holde jul, uden at erstatte denne tradition med noget andet, vil børnene nok føle, at de bliver snydt for de gaver og de festligheder, de andre børn får. Festdage og myter har desuden den rolle, at de kan lære børnene noget om samfundets filosofiske principper i en symbolsk form. Herved kan de lære principper og tanker at kende, som de ellers er for unge til at forstå i en mere filosofisk form. Hvis satanismen skal være andet og mere end en individuel filosofi (og det er jo op til den enkelt om han/hun ønsker det), så er kan der være et behov for at skabe nye traditioner, at skabe en alternativ kultur. Personligt har jeg valgt Halloween/Samhain som en af de dage, jeg ønsker at gøre til en del af min families traditioner. Man kan selvfølgelig selv opfinde festdage og traditioner, uden at lægge sig op af noget som allerede eksisterer. Men det kan være en fordel at tage udgangspunkt i gamle helligdage, da de kan være en god inspirationskilde. Desuden har det det en særlig virkning på folk, når de føler, at de bygger på traditioner, som er ældre end dem selv. Livet og Døden

Der er flere ting ved Halloween, som appellerer til mig. Her i vesten er vi så bange for døden, at vi helst prøver at glemme den. Det betyder, at vi forsøger at fortrænge alle minder om dem, vi har mistet, men endnu mere vigtigt, at vi forsøger at fortrænge døden som princip. Livet og døden er dog to sider af samme sag. Enhver fødsel er en dødsdom, og enhver død fører til nyt liv. Uden død ville der ikke være liv, og at frygte og hade døden er derfor også at frygte og hade livet. At erklære døden som sin fjende, er at erklære livet krig. Livet er en evig dans af fødsel og død, af opbygning og nedbrydelse. Ingen kan træde ud af denne dans, og at prøve, vil kun gøre en til en uvillig og modstræbende danser, som ikke ænser at glædes, mens tid er.

Når det gælder døden blandt ens kære, så har jeg ingen tro på et liv efter dette, og de døde lever efter min mening kun videre, i kraft af de minder vi har om dem. Derfor synes jeg, at der er ekstra grund til at mindes og glæde sig over de gode oplevelser man har haft sammen. Også børnene kan have glæde af at opnå et mere naturligt forhold til døden, og samtidig

elsker børn alle slags særlige festdage. Halloween giver både børnene mulighed for at pynte op, klæde sig ud, og lege særlige lege. At Halloween så også er ved at finde indpas i Danmark, giver dem noget at snakke med vennerne om. Måske fejrer de ikke jul på samme måde som kammeraterne, men til gengæld er DERES Halloween fest den fedeste. Min første Halloween I 1999 fejrede jeg for første gang Halloween/Samhain sammen med nogen af mine venner. Min datter var stadig for lille til at få noget ud af festlighederne, så det blev holdt som en voksenfest. Jeg havde valgt at planlægge det på den måde, at alle medbragte lidt mad. Det at spise sammen skaber en følelse af fællesskab. Det at alle havde været med til at lave maden, og præsenterede de andre for deres egne særlige ret, understregede yderligere dette. Da Halloween også er en høstfest, er fællesspisning et naturligt element. Før vi begyndte at spise, snakkede vi lidt om traditionerne bag Halloween. Der efter fik alle mulighed for at tænde et lys, som stod på bordet sammen med maden. Dette markerede symbolsk, at vi hver især mindedes dem vi havde mistet, og at vi ”inviterede dem til at spise med”. Der var selvfølgelig ingen der havde en tro på, at de døde ånder ville komme og deltage i festen, men den slags symbolske handlinger har alligevel en betydning for folk, og er med til at påvirke stemningen. I stedet for at fokusere på, at de døde er væk, så husker man på de gode ting, man har oplevet sammen, og inviterer dem til stadig at være en levende del af ens liv, gennem de minder man har. Efter maden var der hjemmelavede marcipankranier, marcipangræskar og lignende slik, inspireret af Mexicanernes dødefest. Huset var pyntet op med græskar og andre traditionelle Halloween symboler. Vi var ikke klædt ud, men det vil helt klart være noget, som vil blive taget op til kommende Halloween fester. Den ”ceremonielle” del af festen var meget simpel, men alligevel meget effektiv. Samtidigt var der tale om en så simpelt ceremoni, at de fleste ville kunne deltage, eller i det mindste være til stede, ligegyldigt deres egne religiøse holdninger.

Links
 The Celtic New Year http://www.chebucto.ns.ca/Heritage/FSCNS/Scots_NS/Clans/Henderson/General/Celtic_NY.html
 The Real Origins of Halloween <http://www.neopagan.net/Halloween.HTML>
 Featured Articles, Essays and Treats for Samhain: <http://www.witchvox.com/holidays/samhain.html>
 The myth of Samhain: Celtic god of the dead http://www.religioustolerance.org/hallo_sa.htm
 Dansk side om allehelgende [<http://www.smwane.dk>](http://www.detsker.nu/allehelgen/Bøger“The Golden Bough” af James George Frazer“Halloween” af Willy Louise Stram Prahl & Anna Mette Bladt “Det festlige år” af Iørn Piø”A celebration of customs and rituals of the world” af Robert Ingpen & Philip Wilkinson</p>
</div>
<div data-bbox=)